

Beslut

Datum
2021-05-20

Diarienummer
511-1218-2021

Enligt sändlista

Geografisk utvidgning av naturreservatet Herrfallsäng i Hallsbergs kommun samt beslut om syfte och föreskrifter för området m.m.

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) att förklara det område som avgränsas på bifogad karta som naturreservat. Området omfattar del av fastigheterna Baggegärdet 1:3 och Bresätter 2:4 i Hallsbergs kommun. Reservatet har den gräns som anges på bifogad beslutskarta och slutligen märks ut i fält.

Området ska utgöra utvidgning av naturreservatet Herrfallsäng.

Syftet med det utvidgade området av naturreservatet

Syftet med denna del av naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och att skydda, vårda och återställa värdefulla naturmiljöer. Områdets ädellövskog, våtmarker och andra ingående naturtyper med dess ekosystem och dess biologiska mångfald ska bevaras och utvecklas. Kulturpräglade naturmiljöer såsom betad skog, slätteräng, rikkärr och trädbevuxen betesmark med dess ekosystem och biologiska mångfald ska återställas och bevaras. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska tillgodoses i första hand genom att betesdrift återupptas och genom att ädellövträd och triviallövträd gynnas på bekostnad av barrträd, och genom att grova lövträd bevaras, återskapas och nyskapas.

Som återställningsåtgärd införs betesdrift och diken med avvattnande effekt läggs igen. Barrträdsplanteringar avvecklas och ställs om till någon av de naturmiljöer som reservatet syftar till att återskapa. Som återställningsåtgärd kan även gräs- och risbränning komma ifråga liksom andra åtgärder för återställande av den naturgivna hydrologin och vegetationen i området.

Återställning av hävdgynnad vegetation och flora kan även ske genom inplantering eller sådd av hävdgynnade växter med naturlig hemvist i Närke. Lekvatten för groddjur kan komma att anläggas och större vattensalamander kan sättas ut.

2021-05-20

511-1218-2021

Mängden död ved ska öka genom aktivt nyskapande i samband med återställning av naturmiljöer.

Åtgärder kan komma att vidtas för att eliminera förekomsten av exotiska träd och buskar och invasiva växt- eller djurarter.

Åtgärder kan vidtas för att underlätta allmänhetens möjligheter att uppleva områdets natur.

Föreskrifter för det utvidgade området av naturreservatet

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998: 1252) om områdesskydd enligt miljöbalken mm, att nedan angivna föreskrifter ska gälla för den genom detta beslut tillkommande delen av naturreservatet Herrfallsäng.

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5§ andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Det är förbjudet att

1. utföra något slag av skogsavverkning eller skogsvårdsåtgärd såväl som att fälla enstaka träd eller buskar, samt att samla ihop, föra bort eller upparbeta döda stående eller liggande träd eller delar av träd,
2. så eller plantera träd,
3. borra, gräva, spränga, schakta, markbereda eller utföra annan mekanisk bearbetning av mark, block eller berg, eller bedriva täkt av något slag, utfylla, tippa, eller anordna upplag,
4. dika, rensa dike, kulvertera dike, dämna eller utföra annan åtgärd som påverkar områdets naturgivna hydrologiska förhållanden,
5. anlägga väg, stig, led eller uppställningsplats för fordon, båtar eller andra farkoster,
6. framföra motordrivet fordon annat än på vägar,
7. uppföra eller upplåta mark för byggnad eller annan anläggning,
8. utöka befintlig byggnad eller anläggning,
9. uppföra mast eller vindkraftverk,
10. dra fram ledning i mark, vatten eller luft, eller gräva ned befintlig luftledning,
11. kalka, använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel eller gödselmedel,
12. plantera in för området främmande växt- eller djurart, eller individ från ortsfremmande population,
13. uppföra jaktorn, röja siktgator för jakt eller stödutfodra vilt,
14. stödutfodra betesdjur annat än i samband med utsläpp och installning på av länsstyrelsen anvisad plats.

2021-05-20

511-1218-2021

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktas tåla

1. Utmärkning och underhåll av naturreservatets gränser enligt Naturvårdsverkets anvisningar.
2. Upplag av ris och virke från naturvårdande åtgärder i reservatet.
3. Stängsling, betesdrift och slåtter.
4. Gräs- och risbränning.
5. Igenläggning av samtliga diken på Bresätter 2:4 och diket norr om punkten c på fastigheten Baggegärdet 1:3 enligt kartan i detta beslut.
6. Anläggning av en högst 100 kvm stor damm på fastigheten Bresätter 2:4 för vattenlevande djur och växter.
7. Avverkning, gallring och röjning av träd, buskar och sly för att återställa och vårda de naturmiljöer som avses i syftet med reservatet.
8. Frihuggning av särskilt gamla och grova lövträd.
9. Avverkning eller på annat sätt borttagande av exotiska träd, buskar växter och djur, t.ex. lärk, ädelgran, jättebalsamin och blomsterlupin.
10. Sådd och plantering av hävdgynnade växter som är kända från ogödslade kalkpåverkade naturbetesmarker och slåtterängar i Närke, t.ex. backsippa, slåttergubbe, backsmörblomma, backnejlika, fältgentiana, jungfrulin, kattfot och majviva.
11. Utsättning av större vattensalamander.
12. Framförande av de maskiner som behövs för ovan nämnda åtgärder.
13. Undersökning och dokumentation av djur-, växt- och svamparter samt mark- och vattenförhållanden.
14. Fällning eller beskärning av träd längs vägar, reservatsgränser och vid anläggningar för friluftslivet, för att undvika skador på människor eller egendom.

C. Föreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken och 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. om rätten att färdas och vistas samt om ordningen i övrigt i naturreservatet

Det är förbjudet att

1. borra, hacka, spränga, gräva, rista, måla eller på annat sätt skada berg, jordytan, sten eller block, eller att flytta eller bortföra sten eller block,
2. framföra motordrivet fordon,
3. fälla, bortföra eller på annat sätt skada levande eller döda, stående eller omkullfallna träd och buskar,
4. elda annat än på anvisad plats och då endast med medhavd eller av reservatsförvaltaren tillhandahållen ved,
5. skada vegetationen t ex genom att gräva upp växter såsom ris, gräs, örter, mossor eller lavar och svampar,
6. cykla eller rida,
7. störa djurlivet på annat sätt än vad som normalt förekommer vid bedrivande av jakt,

2021-05-20

511-1218-2021

8. utan Länsstyrelsens tillstånd samla in växter, djur, lavar eller svampar,
9. utan Länsstyrelsens tillstånd sätta upp permanent tavla, skylt, affisch, eller därmed jämförlig anordning eller att snitsla spår,
10. utan Länsstyrelsens tillstånd använda området för organiserad tävling eller övning, lägerverksamhet eller liknande,
11. utan Länsstyrelsens tillstånd utföra vetenskapliga eller andra undersökningar eller bedriva miljöövervakning som innebär markering, insamling, fångst eller annan påverkan på naturmiljön.

Ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken träder i kraft den 2021-05-20. Enligt 7 kap 30 § miljöbalken gäller ordningsföreskrifterna omedelbart även om de överklagas.

Undantag från föreskrifterna enligt 7 kap 5 och 30 §§ miljöbalken

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för

- a) förvaltaren av naturreservatet att utföra de åtgärder som krävs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår ovan av föreskrifterna enligt 7 kap 6 § miljöbalken,
- b) förvaltaren av naturreservatet att i uppföljningssyfte utföra inventeringsverksamhet, nödvändig insamling av bestämningsmaterial samt annan dokumentation av växt- och djurliv, luft-, mark- och vattenförhållanden,
- c) jakträttshavare att transportera ut fälld älg, hjort, björn eller vildsvin med fordon som inte ger långsiktigt bestående skador på mark eller vegetation,
- d) tjänstepersoner i sjukvårds-, polis- eller räddningsärende att framföra motorfordon (insatser ska omgående anmälas till Länsstyrelsen),
- e) tjänstepersoner att framföra snöskoter vid utförande av inventering m.m. inom ramen för Länsstyrelsens rovdjursförvaltning,
- f) allmänheten att plocka bär, matsvamp och blomväxter för eget behov, dock ej fridlysta eller rödlistade arter,
- g) reservatsförvaltaren att utföra begränsade åtgärder för att bevara kultur lämningar inom reservatet,
- h) ägaren till fastigheten Kumla Tynninge 4:1 att nyttja och underhålla befintlig brunn belägen i reservatets östra del och den cirka 14 meter långa stigen från länsväg 634 fram till brunnen i befintligt skick,
- i) Trafikverket att utföra normalt underhåll av befintlig allmän väg omfattande hela vägområdet, inklusive tillhörande anläggningar i direkt anslutning till vägområdet i enlighet med nyttjanderätt som är gällande när detta beslut träder i kraft,
- j) ägaren till fastigheten Baggegärdet 1:3 att nyttja den väg enligt befintligt servitut för jordbrukstransporter som löper genom reservatets norra del, sträckan d-e, enligt karta i detta beslut,
- k) ägaren till fastigheten Baggegärdet 1:3 att underhålla diket som visas i karta i detta beslut till befintligt djup från reservatsgränsen (punkt a:

2021-05-20

511-1218-2021

dikesbottens nivå: +103.00 m) och 42 meter in i reservatsområdet (punkt b, med ungefärlig koordinat i SWEREF 99TM: 514582, 6547430; markytans nivå: +103,00 m), samt att underhålla samma dike sträckan b-c till maximalt djup 2 dm under nivån +103.00 m enligt referenssystemet RH2000,

- 1) ägaren till fastigheten Baggegärdet 1:3 att underhålla diket på fastigheten Bresätter 2:4, vid punkten g, som visas i karta i detta beslut till befintligt djup från reservatsgränsen och högst 30 m in i reservatet, efter samråd med Länsstyrelsen. Diket är 4-5 dm djupt i förhållande till omgivande marknivå vid reservatsgränsen och 2 dm djupt där det slutar efter 30 m.

Fastställande av skötselplan

I enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken mm beslutar Länsstyrelsen att fastställa den skötselplan för naturreservatet som framgår av bilaga 1.

Skälen för beslutet

Herrfallsäng är beläget i en skoglig värdetrakt för ädellövskog, som utpekats i den regionala strategin för formellt skydd av skog. Området är starkt kalkpåverkat och hyser en rik biologisk mångfald knuten till såväl lövskogsmiljöer, som till äldre tiders kulturlandskap, som var rika på trädbärande ängar och hagmarker. Särskilt kärlväxt- och svampfloran, insekts- och fågelfaunan är artrika och omfattar ett mycket stort antal hotade, hänsynskrävande och hävdgynnade arter, som missgynnas starkt av modernt skogs- och jordbruk. Reservatet kommer att skydda ädellövskog och triviallövskog mot avverkning och möjliggöra återställning av kulturpräglade naturmiljöer, vilka i Herrfallsängs naturreservat i sin helhet kännetecknas av mycket hög biologisk mångfald. Områdets hydrologi kommer att återställas till ett nära ursprungligt naturtillstånd, vilket kommer att gynna arter som lever i fuktiga skogsmiljöer och hävdade våtmarker, t.ex. växter och djur som är karaktäristiska för rikkärr och för småvatten. Det tillkommande reservatsområdet kommer att förstärka möjligheterna att långsiktigt bevara naturreservatet Herrfallsängs naturtyper, flora och fauna.

Reservatsområdet som omfattas av detta beslut har sådana naturvärden att de motiverar ett starkt och långsiktigt skydd. Utan detta skydd kan inte det långsiktiga bevarandet av områdets biologiska mångfald garanteras.

De ovan beskrivna naturvärdena knutna till områdets livsmiljöer, ekosystem och mängden hävdgynnade arter och rödlistade arter har inga möjligheter att finnas kvar under påverkan av normalt skogsbruk.

Länsstyrelsens bedömning

De särskilda naturvärden som framkommit om reservatsområdet kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Detta skyddsbehov kan endast tillgodoses genom bildande av naturreservat.

Förutsättningarna för att bevara områdets biologiska mångfald och livsmiljöer bedöms som goda om förvaltningsinriktningen i detta beslut följs och skötselmålen uppfylls i enlighet med den för reservatet fastställda skötselplanen.

Beslutet följer Naturvårdsverkets riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och är i överensstämmelse med Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden samt de av riksdagen antagna miljökvalitetsmålen. Utvidgningen av Herrfallsängs naturreservat bidrar till att uppnå miljömålen Levande skogar, Myllrande våtmarker, Ett rikt odlingslandskap och Ett rikt växt- och djurliv.

Beslutet strider inte mot kommunal översiktsplan eller detaljplan och är därmed förenligt med 7 kap. 8 § miljöbalken.

Beslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kapitlet miljöbalken.

Beslutet är inte i konflikt med koncessioner eller undersökningstillstånd för gruvnäringen enligt den information Länsstyrelsen fått av Bergsstaten.

Vid en avvägning, enligt 7 kap 25 § miljöbalken, mellan allmänna och enskilda intressen bedömer Länsstyrelsen att den inskränkning i enskild rätt att använda mark och vatten som beslutet om naturreservat innebär inte går längre än vad som krävs för att syftet med naturreservatet ska tillgodoses.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att de föreslagna ordningsföreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Redogörelse för ärendet

En del av Herrfallsängs naturreservat skyddades som naturminnesmärke den 21 april 1934. Området ombildades den 19 januari 1973 till naturreservat och utvidgades samtidigt (dnr 11.121-1091-71).

I januari 2008 fick Länsstyrelsen genom samråd från Skogsstyrelsen kännedom om att slutavverkning planerades för skog som utgjordes av ädellövskog, som var utpekad för höga naturvärden i länets naturvårdsöversikt från 1984. Länsstyrelsen tog kontakt med markägaren och informerade om Länsstyrelsens uppdrag enligt miljömålen *Levande skogar* och *Ett rikt växt och djurliv* och att Länsstyrelsen

2021-05-20

511-1218-2021

önskade bilda naturreservat av området. Som följd av detta lovade markägaren att skjuta upp avverkningsplanerna i avvaktan på att Länsstyrelsen förankrade planerna hos Naturvårdsverket och berörd kommun. När detta skett och klartecken till förhandlingar getts, beställdes värdering för köp som underlag för förhandling för ett 14,7 hektar stort område. Förhandlingen har slutfördes med avtal som innebär att markägaren genom statligt skogsinnehav inom statligt ägda Sveaskog AB kompenseras med annan skogsmark.

Under 2017 återkom markägaren till Länsstyrelsen eftersom ett större dike av betydelse för skogsproduktionen på fastigheten utanför reservatsområdet på Bresätter 2:4 behövde underhållas genom det planerade reservatet. Länsstyrelsen gjorde en förnyad bedömning av området och föreslog därefter Naturvårdsverket att det planerade reservatsområdet borde utvidgas ytterligare, för att dels undvika återkommande underhållsrensningar av det stora diket genom reservatsområdet, dels återskapa en större areal kalkpåverkade kulturpräglade naturmiljöer. Länsstyrelsen gav våren 2020 Norconsult i uppdrag att utföra höjdmätning av områdets topografi samt en bedömning av det aktuella dikets funktion vid delvis igenläggning. Efter förhandling med markägaren slöts hösten 2020 en överenskommelse om intrångsersättning, till grund för utvidgningen av reservatet, för ytterligare 2,2 hektar av fastigheten Baggegärdet 1:3.

Ärendet har varit föremål för remissbehandling. Sakägare och övriga remissinstanser har beretts möjlighet att yttra sig över förslag till beslut.

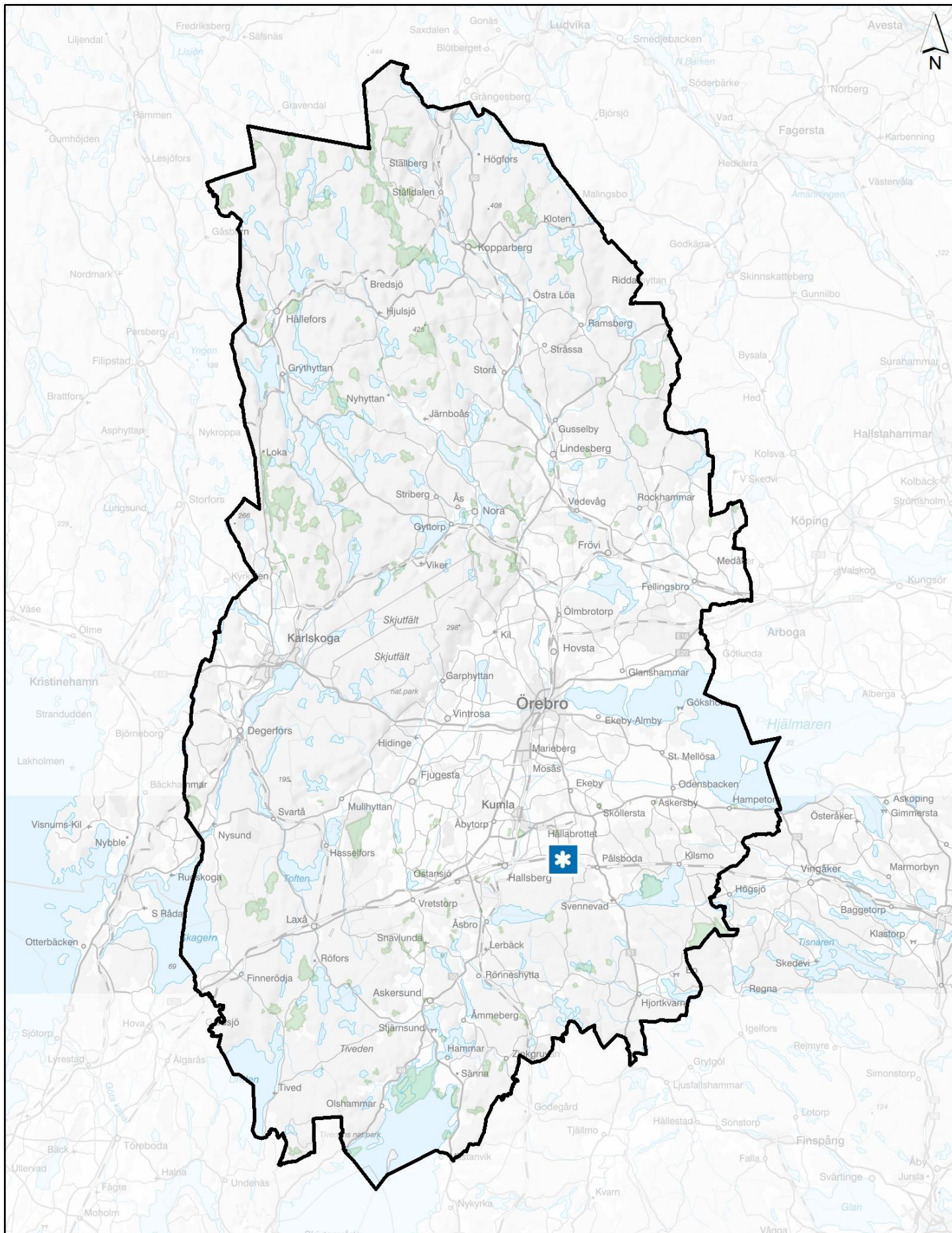
Samråd har skett med Hallsbergs kommun.

2021-05-20

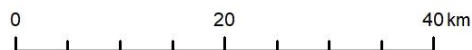
511-1218-2021

Uppgifter om det utvidgade området av naturreservatet

Namn:	Naturreservatet Herrfallsäng
NVR-id:	2000178
Kommun:	Hallsberg kommun
Lägesbeskrivning:	8 km öster om Hallsbergs tätort
IUCN-kategori:	IV. habitat-/artskyddsområde
Fastigheter:	del av Bresätter 2:4, del av Baggegärdet 1:3
Markägare:	Staten Naturvårdsverket 13,6 ha, privat 2,2 ha
Rättigheter:	Jakt, diken, allmän väg
Areal:	15,8 hektar varav 15,2 ha prod. skog.
Förvaltare av reservatet:	Länsstyrelsen i Örebro län

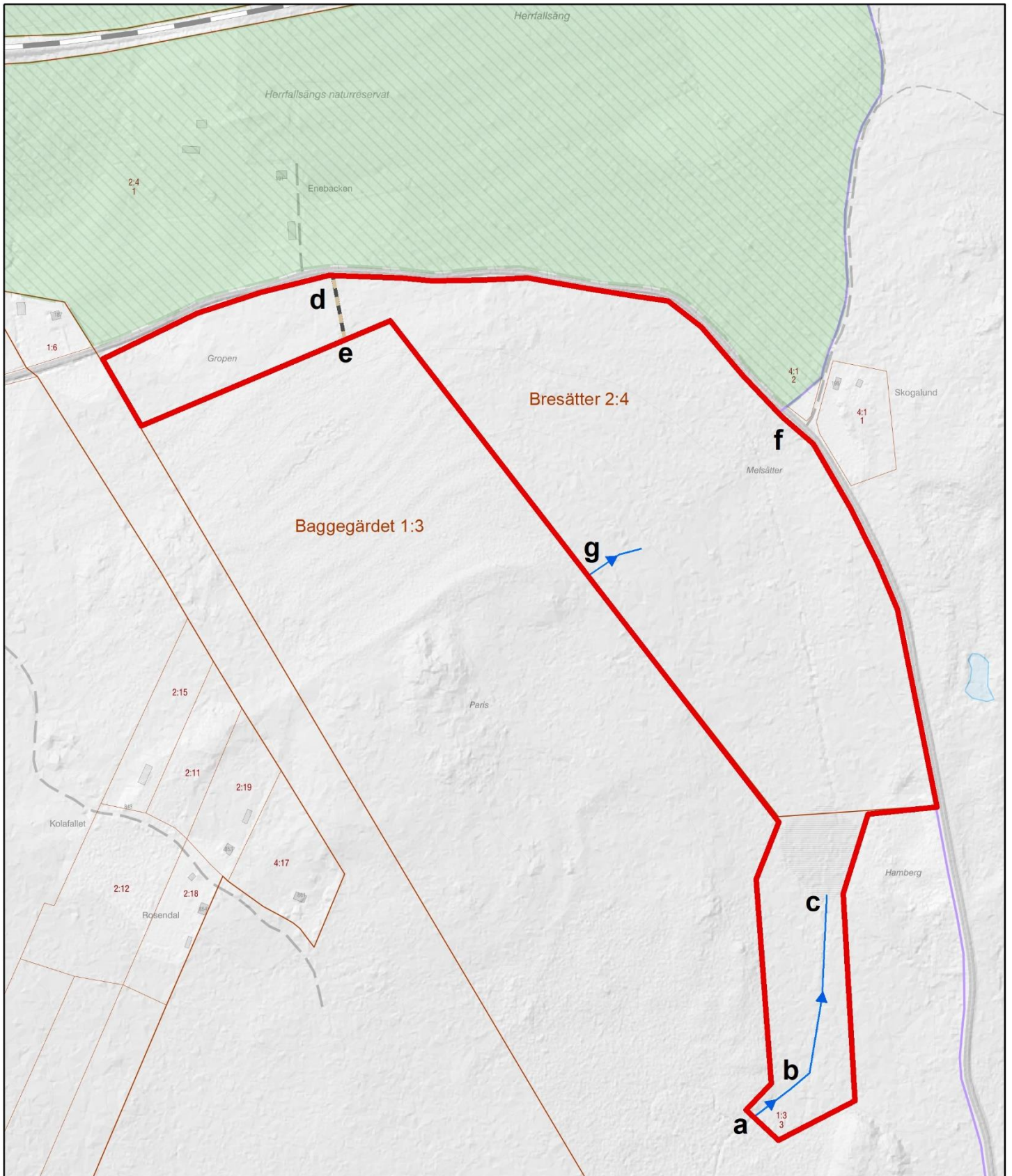

Lägeskarta för naturreservatet

Herrfallsäng

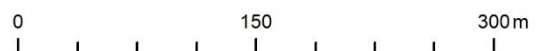
- Naturreservat enligt detta beslut
- Befintliga naturreservat

Beslutskarta för geografisk utvidgning av naturreservatet

Herrfallsäng

Hallsbergs kommun
 Beslutsdatum 2021-05-20
 Dnr: 511-1218-2021

- Reservat enligt detta beslut
- Herrfallsängs naturreservat enligt beslut 1973-01-19, dnr 11.121-1091-71
- Vägrätt
- Dike

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga 2 med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av Landshövding Maria Larsson med naturvårdshandläggare Michael Andersson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också enhetschef Johan Karlhager och länsjurist Lars Wadström medverkat.

Så här hanterar länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilagor

1. Skötselplan för utvidgad del av naturreservatet Herrfallsäng
2. Överklagandehänvisning